

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in praznike.
Inserati: do 9 pett vrt 4 K, od 20—15 pett vrt 6 K, večji inserati
pett vrt 8 K; notice, poslano, izjave, reklame, preklici pett vrt 12 K;
poroke, zaročki velikost 15 vrt 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo "Slov. Naroda" in "Narodna tiskarna" Knafleva
ulica št. 5, prilidno. — Telefon št. 304.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knafleva ulica št. 5, L. nadstropje
Telefon št. 304.

Dopisno sprojema je podpisano in zadevno trakovane.
Rokopisov se ne vrata.

Posemejna številka stane 50 par = 2 kroni.

V inozemstvu 65 par = K 2·60.

Poština plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

V inozemstvu:

celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	340—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—	1	40—

Novi naročniki naj pošljijo v prvih naročnino vedno po nakazatu.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo obrati.

Dr. Ig. Rutar:

Bodoče oblasti v praksi.

Z ozirom na članek v št. 264 o razdelitvi naše države na oblasti naj mi bo dovoljeno, da se v naslednjem na kratko dotaknem vprašanja, kako naj si predstavljamo bodoče oblasti v praktičnem življenju.

Ni dvoma, da se bodo ome panoge državne uprave, ki morajo po svojem bistvu in ustroju ostati centralizirane, kakor železnice in brodarstvo, pošta in brzovaj, finančne, vojaštvu upravljale neposredno od resortnih ministrstev. Te upravne panoge bodo torej odpadle iz oblastnega delokroga.

Kolikor pa uprava takih izvezetih upravnih panog ne bo pridržana direktno ministrstvom in njih še splošnim organom, bo odkazana oblastem. Oblasti bodo torej teritorialne upravne enote, v katerih delokrog bodo spadale vse zadeve državne uprave razen prej omenjenih izjem. Oblasti bodo podrejene posamnijim resortnim ministrstvom, od katerih bodo prejemale naredbe in navodila, instančna pot zoper njih odločbe na ministrstvo pa se namerava ukiniti in dopustiti morja za kake izjemne slučaje, tako da bodo oblastne odločbe končnoveljavne in podvržene samoučne presoji upravnih sodišč. Iz tega sledi, da bo stvarni delokrog oblasti imel približno tisti obseg, kakor še danes delokrog pokrajinskih namestnikov. Ta delokrog se bo, ako se izvrši tudi dekoncentracija uprave, to je razbremenitev ministrstev, še povedal z marsikimi agendami, ki so danes pridržane ministrstvom.

Tako bi bil v splošnem očrtan oblastni delokrog in oblastno področje. Ta oblastni delokrog bo razdeljen na teritoriju vseke oblasti med velikega župana kot reprezentanta državne uprave v oblasti in med oblastno samoupravo, ki jo bo reprezentirala oblastna skupščina in oblastni odbor. Razdelitev tega področja je v glavnih obrisih že določena v členu 96. ustawe.

Za izvrševanje poverjenih poslov bosta moralna imeti tako veliki župan, kakor oblastna samouprava potreben uredniški aparat in potrebne uredne prostore. Imeli bomo torej v oblasti dvojno uredništvo, državno, podrejeno velikemu

županu, in samoupravno, podrejeno oblastnemu odboru. Država bo vzdrževala in plačevala svoje, samouprava pa svoje uredništvo. Stavimo si vprašanje, kolik uredniški aparat bo potreben za izvrševanje oblastnega poslov? Že zgoraj smo omenili, da bo postal delokrog velikega župana po prilikam, kakor je sedanj delokrog pokrajinskega namestnika. Samoupravno področje za enkrat še počiva in bo ozivilo še s konstituiranjem oblastnih skupščin in oblastnih odborov. Nekateri upravne panoge bodo iz področja sedanjih pokrajinskih namestnikov popolnoma ali deloma preše na samoupravo, n. pr. kmetijstvo, gozdarstvo, zdravstvo, socijalno skrbstvo. To se bo zgodilo najbrže na ta način, da bodo dotednji oddelki sedanje pokrajinske uprave ali popolnoma prešli v sestav samouprave, ali pa se vsaj oddelili. Za upravo takovih javnih del bo vsekakor treba deliti obstoječa gradbena ravnateljstva ali pa za samoupravo ustanoviti popolnoma nove urade. Da bi mogel eden in isti urad služiti dveh gospodarijem in upravljati državne in samoupravne naloge obenem, to pač ne bo zdravljivo. Z dekoncentracijo uprave pridejo v področje velikega župana še stvari, ki jih zdaj rešujejo ministrstva. Iz vsega tega moramo sklepati, da bo organizacija nove državne oblasti in oblastne samourave zahtevala najmanj tisti osobni aparat, s katerim razpolaga sedaj pokrajinski namestnik. Pozabiti tudi ne smemo na ustanovitev upravnih sodišč, ki je za kontrolo uprave in za poglobitev zaupanja vanjo, neobhodna in nujna. Za upravnih sodišča bo treba referentov, upravnih urednikov — špecialistov v posamnih strokah, ki jih bo dobiti tudi le v sedanjem staležu upravnih urednikov.

Vzemimo zdaj za primer današnjo Slovenijo, ki se ima na načrtu razdeliti v dve oblasti. Privoljimo, da veljajo prilike pri nas v obči kot najbolj urejene in pomanjkanje uredništva kot najmanjšo. Neprimerno na slabšem je Bosna in Dalmacija, kjer je pod Avstrijo služilo mnogo več tujev, ki jih je odnesel državni preobrat. Da so

ravmere v Srbiji in Črni gori še slabše, ni treba posebej povdorjati.

za Slovenijo pa moramo konstatirati, da nam danes nedostaja celo uredniška garnitura za drugo oblast.

Ozrimo se še na drugi moment. Poverjeniška dedčina nam je zapustila celo vrsto oddelkov, katerim načelujejo visoko na uredniški lestvici stoječi šefi. Ako ena oblast prevzame to oddelke, seveda druga oblast ne bo mogla biti zapostavljena in bo treba zanjo kreirati ravno tista mesta. Obeta se torej uredništvo prav lepa pomnožitev višjih mest, k čemer bi mu bilo le estitati, ako bi se mogla uredna službena mesta kreirati brez ozira na državni budžet. Pomnožitev uredništva in kreiranje novih službenih mest pa ima v državnih finančah tako vplivnega protivnika. V tem pogledu ima uredništvo doslej žalostne izkušnje. Ne zagrešamo nikakre indiskretnosti, ako trdim, da je uredniški stan danes neprimereno slabovo plaćen. Posledice se kažejo v tem, da uhaia mlajši neodvisnejši in podjetnejši element v zasebne službe, kjer že poskusnik v prvem mesecu doseže plaćo, kar jo prejemajo najstarejši in najvišji državni uredniki. Vse regulacije uredniškega gmotnega stanja so imelo v imajo svojo stalno in trdno zapreko v državnih finančah. Pred kratkim se je čulo, da uredniški izdatki dosegajo v državnem proračunu tako višino, da proračun ne more skrbeti v zadovoljivi meri za sedanji uredniški aparat, kako naj preskrbi povšek uredništva, ki ga bo zahtevala organizacija čez 20 novih oblasti, ako odstjememo sedanja pokrajinska namestništva. Povišanje uredništva bi torej moralno biti združeno z znižanjem plaća. Vsako nadaljnjo izvajanje iz tega vidika lahko opustimo. V državnem interesu pa moramo svariti pred nadaljnjo proletarizacijo uredništva.

Ako pritegnemo in koncentriamo skoraj zdaj razpoložljivo uredništvo na nove oblasti, seveda ne bo preostalo mnogo za prvo in stance. Uprava pa mora dobro funkcionirati ravno v najnižjih inštančah, za katere pa v tem slučaju ne bo ostalo mnogo kvalificirane uredništva. Treba bo torej poseči tudi pri nas v Sloveniji po mani

kvalificiranim osobijem, in to pomembna gotovo korak nazaj.

Tudi materialni izdatki za preskrbo urednih prostov za toliko novih oblasti in samoupravnih korporacij bodo občutna obremenitev tako državnega proračuna, kakor novih samoupravnih finanč, če tudi je smatrali te izdatke le kot enkratno investicijo.

Na podlagi teh izvajanih prihajamo do zaključka: Zelo priporočljivo bi bilo, da si zakonodajalec, predno izda novi oblastni zakon, zbere vse potrebne statistični materiali o uredništvu, da izdelati natančen organizacijski načrt novih državnih oblastnih uradov in potem obenem tudi sistemizira službena mesta, s katerimi bodo dotorane nove oblasti.

V tem oziru bi bila vsekakor potrebno, da se posluša in vpošteva mnenje danes najbolj, če ne edino, merodajnih faktorjev, to je pokrajinskih namestnikov, ki upravljajo zdaj prehodno one posle, ki pridejo na oblasti. Zlasti v personalnem vprašanju bodo mogli edino ti dati primerna in verna pojasnila. Na njihovem mnenju bo bazirati novo oblastno organizacijo.

Pri tej priliki bo odpraviti kvarljive izrastke poverjeniškega sistema, ki je enotnost državne uprave raztrgljena na posamevne ali manj samostojne oddelke in odseke, ki hočejo imeti zveze samo z ministrstvom klub temu, da se njihovih agende ticejo tudi drugih upravnih panog in vplivajo nanje. Ta razcepjenost jako neugodno

vpliva na ljudstvo po deželi, ki jo kritizira po svoje, če nekdaj je bil en okrajni glavar, danes ihi je pa več, ker je na vsakem odloku podpisani drugi. To je kvarno državni avtoriteti tudi vsed tega, ker brez enotnega nadzorstva izhajajo ne-sprotuočje si odločbe posamnih oddelkov. V oblasti in nižjih instancoh je treba to razcepjenost vsekakor odpraviti. Še drug nedostatek je rodil ta sistem cepljenja, ki državo stane precejšnje vseote. Samostojni oddelki imajo sami zase kompletan aparat, svoj računski oddelek, svoj pisarniški in manipulacijski oddelki in svoje sluge. S tem se je to objekt izdatno pomnožilo, njegova ekonomična izraba pa izdatno znižala.

Kar se tiče samoupravnih uradov, bodo ti začetkom omejili svoje poslovanje pač le na one panoge, ki jih bodo prevzelo samouprave od pokrajinskih namestništev. Izpopolnitve se bo prilagodila faktenim potrebam in finančnim zmožnostim oblastnih samouprav, še tekom časa.

Resumiramo, da bomo morali svojo upravno organizacijo prilagoditi ne le idealnim političnim ciljem, ampak tudi dejanskim razmeram in finančnim zmožnostim. Ce so za razdelitev na oblasti merodajni politični oziri, bo treba v enaki meri, če ne morda še bolj upoštevati tudi praktične razloge. Kajti, kaj mi je najlepši in najfinčiši pariški čeveljček, ako ga ne morem obuti na svojo nogo.

Za pripomjene sreza čabarskog ljubljanskog oblasti.

Ujedinjeniem našeg naroda prestate so sve granice, stavljene po tudišču, da nas luči i zakon o razdiobi kraljevine na oblasti ima, da i u bližini našu jedinstvenu državo, dajemo samo po prirodnim, ekonomskim in socijalnim interesima, i da ne pozajemo više pokrajinskih i historijskih granica.

Bude li tom zakon uspelo, da oživotori princip izražen u članku 95. ustava — podjela zemlje po prirodnim in ekonomskim načelima —, u mnogo če pridonesti temu, da nestanu sve one prepreke, koe su danas još medju nama, da postanemo potpuno jedinstven narod — jugoslovenski.

Da pak zakon u svim svojim dnevoma odgovara zadači, treba kod njegove izgradnje da sudijuje javnost, koja će reći, što je najpodesnije:

Ko sem ga pogledal, sem spoznal Duarta Barbosa. Tudi on je bil kakor ja ob napadu le ranjen. Telo tovaršev pa je bilo zdaj razparano, da se je lahko videlo v njegovo trobušno volitvo in čreva. Kralj pa je z obema rokama brodil po volitvi, trgal ledvice in si jih matali v ust.

Duarte Barbossa je še živel! Ko me je zagledal, me je prosil pri vseh svetnikih in pri mojem izvajelanju, naj ga usmrtim. Toda tako bi bil lahko prosil tudi kamen ali bruno v kolibi, zekaj moje roke so bile zvezane in obe rameni sta mi bili še posebej zadrgnjeni s vrvico, da sem mislil, ploči mi morata skočiti iz skelept.

Duarte Barbossa je izrazil nase prav posebno svršitvene divjakov, ker je po svoji navadi le preveč salzalov njenih žensk. Marsikatera se mu je bila udala. Beztost divjakov zaradi tega ni bila izbruhnila samo tako dolgo, dokler jih je kralj Magalhaes s svojim pogledom in s svojimi besedami.

Dim po vedenju svojih tovaršev, kakor nezvezino in izdajalsko ljudstvo se Spanci. Celo manj se je strahu pred njim zapustili tu.

To se mi je pokadilo in odvratil sem mu — zopet po Henriku —, da je on sam najgrši vzgled nezvestobe in izdajstva. Zakaj Magalhaesu je bil on prisegel, da bo španški kralj pokoren in podložen; po božji previdnosti je bil krščen ter je namesto projektnega reganskega imena Raja Humata prejel ponosno ime Carlo po našem kraljevskem veličanstvu. Vega tego se je izkazal povsem nevrednega, tako da na morem drugačio ter ga smatram vrile krestu za ostundega pagana in malikovalca.

Kralj se je nato skrenil ter je odgovoril, da ni njemu Njegovo cesarsko Velilanstvo Karel V. prav nič mar,

da naj si jas le ogledam tovarša Duarta Barbossa. Tako se zgodil v kratkem tudi s menom.

Potem je zapoksal in prišel na dve dekleti. Oblečeni sta bili le s majhnim predpasnikom in listijo in na glavi sta imeli pajdolan. V rokah sta delali kamnena noža ter sta plesali pęsti okoli krvavečega telesa, dokler je kralj ni dal snaka. Nato sta poklaniili in sunili rewež moča v srca. Tako je prenehajal ječati, jas pa sem molil k svojemu patronu in hvaločnosti, da je Barbossa končno odreden groznega trpljenja.

(Dalej prih.)

Rokopis Juana Serrana.

Na svojem poslednjem potovanju po Južni Ameriki je imel profesor Osten - Seckher, zasluzni raziskovalec pragozda ob stremjem toku reke Amancionke in sosednjih peruanskih Andov, prav posebno sred. V težko dostopnem, nekako v višini Mont Blanca ležajočem samostanu Santa Esperanza je našel star rokopis. O usodi mnogih junakov, ki so v dobli odkritja nove zemlje igrali važno ulogo, govoril ta rokopis.

Napisal ga je Juan Serrano, ki se je udeležil Magalhaesove prve plovbe okoli sveta in o česar smrt nismo došle vedeli ničesar.

Znan je bilo le toliko, da je po krvavi gostiji na otoku Zubu, kjer so bili vsi gostje pomorjeni, pribežal na morsko obal. Svoje tovarše, ki so bili ostali na ladji, je rotil pre Bugu in Mati božji, nai ga od sovražnikov odkupil. Torej naj podamo rokopis v kolib.

V imenu Boga Očeta, Sina in sv. Duha. Amen.

Jas, Juan Serrano, najprej kapitan »Santiaš, nato »Concepcion«, pišem te vrste sprito bližajoče se mi smrti, brez upa, da jih bo kdaj prebiral kdo mojih rojakov. Vendar če hoče božja previdnost, da se zgori čudež in da bo čital moje zapiske kak Spanec ali Portugalec (ki jih ne sozrazen), saj sem tam počival, potem naj izprevidi iz njih, kako nas uboge grešnike lehkoh skuša hudič. Kako slabí smo in kako čudovito je vobči vseh na življeno in umiranje. In potem naj moli za mojega uboga dušo, če je mozoč, v cerkvi Maria

ovisan, pripoji i upravom ljubljanskoi oblasti.

Zaključak jednako sadržaja otvara se i organizacija Jugoslovenske demokratske stranke u Čabru.

Razlozi tomu predlogu jesu:

I. Trava, Draga i Osilnica udaljeni su preko 60 km od sadašnjeg sreza Kočevje, dok imadu do Čabra 5–12 km, a gotovo sva njihova sela, nalazeča se u kotline Čabrema kao Pažeži, Žurje, Crni potok, Pungert, Potplanina, Starikot i Novikot, najbliža su okolina Plešaca, Čabra i Prezida. Već je taj razlog takove naravi, da sam po sebi vojuje za to, da se općina Osilnica i Draga pripoji srezu čabarskom.

II. Žitelji svih tih općina zanimaju se posebnog položaja: lieti obrađuju svoja gorska polja i livade, a zimi se skidaju na kruhom. Da poluče što bolje uvjete za svod rad i da prestanu da budu u svakom pogledu exploataši židovskog kapitala, treba da i sami uz pomoći državne vlasti vode utrženi u srednjem vječu evidenciju o svojim silama i potražbi rada, a ne da kao hetos ne imajući posla, kod kuće stradaju.

III. Gospodarenje je u svem tom kratu jedno, iako teško, moći će ga se podići, a uspet čemo samo onda, bude li se obzirom na posebnu klimu i to, vodila o nemu i posebna briga, a to bude moguće, čemo samo tada, bude li opseg sreza dozvoljavao, da na njem radi posebni gospodarski i ekonomski stručnjaci.

Pismo iz Prage.

Praga, 19. nov. 1921.

V poslanski zbornici, ki je zoper pričela delovati, se je razpravljalo proračun. Splošna razprava je trajala od 16. do 18. t. m. večer, na kar se je vršila podrobna razprava. Pri otvoritvi prve seje je nadaljno ministarski predsednik dr. Beneš eksploré katerega nemški predvod je bil to pot prvikrat, odkar obstoji naša zbornica, podan z izvirnikom nemškim poslancom. Ta očitna koncesija Nemcem, s katero se je kršil poslovni red, je povzročila veliko ogorčenje pri nekaterih čeških strankah. Zlasti poslanec Viktor Dvok je v ugovoru v »Narodnih Listih« ostro protestiral proti temu tihotanskemu zanašjanju nemščine v poslansko zbornico in opozarjal, da bi mogel tako vznikniti nevaren prejudec.

Opoža se, da je zavladalo v zbornici po skončani proračunski debati premirje, ki traja tudi pri razpravljanju o štirimiliardnem kreditu. Na to pa narastejo za vladne stranke skrbi, kajti treba dobiti rešitve za stanovanjska, uradniška, davčna in jezikovna vprašanja. Upa se, da bo mogoče pripraviti tla za lažje razpravljanje teh predlogov in da se posreči premagati našilje, še težkoče. »Petka« in njen razširjeni komisija se bavi s temi stvarmi v svojih sejih.

Vodja agrarne stranke posl. Švehla, ki je bival iz zdravstvenih ozirov v Dubrovniku, odide še v Italijo, ali do božiča se vrne v Prago, kjer je njegova navzočnost zelo potrebna, ker so se pojavili v agrarnem klubu nekaki izrastki, katere treba zravnati.

Proti češko-poljskemu dogovoru dvigajo nekateri razjarieni poljski glasovi in vrše se napadi na ministra Skirmunda ter na Češkoslovaško republiko, pri čemur Poljaki preceji pozabljajo, kako mnogo smo mi žrtvovali. V zunanji politiki je nastal poleg vsega drugega oddih, kar je uspeh odločnega nastopanja Čehoslovakov in Jugoslovenov proti Habsburgom in Madžarski. Nje-

IV. Taj naš kraj je po svojem pravnostih i položaju prava »Jugoslovenska Svica«, a što to koristi kad ljudska ruka k toj pravnosti krasoti nje ništa nadodala. — Čestit fraž udobnosti. Trebat će rečimo u Osilnici podići moderno kupalište, na višinama kao na plato Drage, na Prezidskom Milanovom vrhu i Trčanskom farjevom laziju gorska ljetilišta, a to budu učinili samo skupnim radom svi gornji.

V. Sav ta kraj sa svojim žumama očekuje pravi gospodarski preporod od elektrizacije i industrializacije, čemu su predviđeni, kao vodna snaga Cabranka i Kupe, silni kompleksi Šuma, te domaća radna snaga — tu, a jedinstvena uprava treba da radi u tom pravcu pospiši.

VI. Napokon sama veličina sreza 'e od važnosti, odveč veliki ili premjeni rezovi nijesu podezni za upravu. Opseg današnjega sreza čabarskog, a i onaj koji mu daje zakonska osnova noremal je, dok bi tim zaokruženjem postao vrlo primjeran.

VII. Važno je i to: Rappallo je sve te općine stvorio talijanskim susjedom. I politički i vojnički razlozi govore, da i radi toga sve te općine budu vezane jedinstvenom i prikladnom srednjom upravom, a tu čini naš prijedlog zaokruženja kotara čabarskog.

Kako je nak sav taj kraj u potpunoj gospodarskoj i ekonomskoj ovisnosti od Ljubljane, svakako treba uvažiti prijedlog, da se dodeli ljubljanskoj oblasti, kojoj kao ciljni i prinađa.

U ime većino stanovništva: Miroslav Križ, velenoslednik. Fran Antončič, načelnik. Bogdan Koritnik, svršeni pravnik.

dovoljenje. To ima biti veliko ljudsko gledališče. Te dni so se tudi pričele predstave v novo urejenem biografu društva čeških žurnalistov »Sansoucie«, ki je bil nameščen v

prostorni dvorani bivšega »Grand hotela« in je danes največji biograf v Pragi. Prebitek porabi društvo za svoj penzijski fond. J. K. S.

Na vrhuncu kabinetne krize.

— Beograd, 24. novembra. (Izv.) Politički pojavi zadnjih dnevov v politične polemike so pritrile kabinetno krizo na odločitveno točko. Današnji dan pomeni v razvoju kriza peripetijo, kajti na današnji dopoldanski seji radikalnega kluba pada odločitev, pade kocca, ali naj obstaja dosedanja koalicija vlad, ki je državo ohranila, ki je državi postavila prve solidne temelje, še nadalje in naj vodi še nadalje državne posle ali pa naj se umakne drugi vladni kombinaciji konservativnešega značaja.

Vsa beogradска javnost, vse politične stranke z nekako nervoznostjo pričakujajo izid današnje seje radikalnega kluba. Udeležba bo na tej seji, kakor je pričakovali, številna. Seji bo predsedovan g. Nikola Pašić sam, ki bo podal obširnejši rezume o vseh političnih dogodkih. Tudi v demokratskem klubu je živahnno zanimali za radikalno sejo. V radikalnih vrstah pa je splošno opažati neko pomirjenost in iztrženost, kajti gotovo je dejstvo, da je ostala politična misija dr. Laze Markovića na Hrvatskem absolutno brez vsakega pozitivnega rezultata. Zajedničarji so dr. Markoviću podali izmikalne odgovore in izave. Dr. Markovićevu sondiranje terena v Hrvatski za radikalno kombinacijo ni obrodilo začlenjenih rezultatov, kakor so to upali ekstremni radikalci.

— Za presojo sedanje kabinetne krize ni prezreti sicer drugačne malenkostne dejstva. Včeraj ob 11.30 je bil minister notranjih del g. Svetozar Pribičević sprejet v avdijenc pri Nieg. Vel. kralu. Minister notranjih del je kralju poročal o sedanjem politični situaciji. Poročal mu je tudi o javnem redu in miru v državi. Po končani avdijenc je g. Pribičević obiskal ministarskega predsednika g. Nikolaja Pašića v njegovem kabinetu. Ta obisk spravljajo nekateri politični krogovi v zvezo z notranjo politično situacijo in s kabinetno krizo.

V beogradski politični javnosti se seveda zadnje dni z ozirom na krizo pojavljajo naivneverjetnejše kombinacije, katerih kontrola je sploh nemogoča. V javnost ste vrženi dve devizi: ena — »vlada z demokratijo« in druga — »vlada brez demokratov.« Poslednja deviza pa je skoraj brez vsakega upanja na realizacijo. Radikalcem načlonica »Tribuna« pa je celo pri razmišljaju o rešitvi politične krize prisila na originalno idejo, naj radikalci stojijo v »lojalno opozicijo.«

MINISTER NOTRANJIH DEL V ZAGREBU.

— Zagreb, 24. novembra. (Izv.) Danes ob 6. zutrije je prišel semikaj z beogradskim brzovlakom minister notranjih del g. Svetozar Pribičević.

Politične vesti.

— Preiskava proti atentatorjem končana. Iz Beograda javljajo: Nekateri listi ostro napadajo sodno upravo, ker se ni dokončala preiskava proti atentatorjem na kralja. Argumenti teh napadov niso potemeljni. Da je preiskava tako dolgotrajna, je vzrok na dlan, ker je bilo treba obvladati ogromen material. Preiskava proti atentatorjem na kralja je sedaj zaključena, sestavljena je obtožnica in danes se atentator izroča sodečemu sodišču. Razprava bo v kratek razpisana.

= 350.000 Slovakov brez šole. Poslaneo Dubicky je v češkoslovaškem parlamentu povodom proračunske razprave orisal težak polóżaj slovaškega ljudstva na Madžarskem, kjer nimajo nobenega emisija za izvrševanje določeb trianonske pogodbe. Na Madžarskem živi 350.000 Slovakov, ki nimajo nobena šola, občin je za 600.000 Madžarov na Slovaškem odprtih 682 madžarskih šol. Trianonska in saintgermainška pogodba obsegata jasno dolobe za vhranitev narodnih manjšin, v katerih se zagotavlja narodnim manjšinam, akcionevajo v katemerkoli upravnem okrožju 20% prebivalstva, pravice, da občujejo z uredi v svojem jeziku in morajo dobiti manjšinske šole itd. Na Madžarskem je obilo takih upravnih okrožij s 30% Slovakov, ali pravice in šole tam Madžari ne dajo nobeno. Poslanec Dubicky je zahteval, naj češkoslovaška vlada v tej stvari stori primerne korake v Budimpešti.

= Slovaška državna zvestoba. Slovaški poslanec Kornelij Stodola je na zborovanju zastopnikov vzorčnih sejmov v češkoslovaški republike, ki se je vršilo pod predsedstvom trgovskega ministra Novaka izjavil, da se je pokazala državna zvestoba Slovakov vlasti ob prilikah zadnje mobilizacije proti Madžarski. Svoje izjavljanje je zaključil z zagovonom, da polagoj Slovaki v vso mirnostjo in rotovostjo izpolnitve svojih želja v roke medodajnih činiteljev.

= Vprašanje Trakije. Sofijski list »Trakijski poziv Turka«, naš se pričuduje Bolgarom v svrhu skupne akcije pri antanti. List meni, da eodloži dve narodov morib predstavnik Trakije.

= Bolgarska zastopstva v inozemstvu. Sofijski listi poročajo, da je vladu v interesu varčevanja ukinila legacijo v Bernu in Haagu. Istočasno na namravljiva bolgarska vlada pomnožiti konzu-

lorno službo z otvoritvijo novih konzulatov.

= Zakaj se je Ferdinand Koburšan odpovedal prestolu? Neka francoska revija piše o bivšem bolgarskem kralju Ferdinandu: »Kralj Ferdinand je bil tudi po katastrofi bolgarske vojske na solunski fronti proti premirju in separatenemu miru. On je še vedno veroval v nemško zmago, objednem pa se je bolgarske vojske. Zato so nizali straže okrog kraljevskega dvorca opravljati Nemci. Ko so se bolgarski vojaki prvič pobunili, je Ferdinand takoj pobegnil v dvorni vlek, ki je bil že pripravljen na kolodvor. Ker se pobuna ni posrečila, se je Ferdinand z pot vrnil v Sofijo. Tukrat je vrnihov poveljnik na solunski fronti general Franchet obvestil sekretarja ameriškega poslanstva v Sofiji Walterja, da antanta ne more več trpeti, da ostane Ferdinand na bolgarskem prestolu. Walter je to sporočil ministruškemu predsedniku dr. Malinovu. Ministrski svet je na to soglasno sklenil, da se mora Ferdinand odpovedati prestolu. Dr. Malinov je odšel k Ferdinandu in mu razložil situacijo. Ferdinand je bil silno razajaran, a končno je maločuo vprašal, da li res ni zanj drugačia izhoda. Na zatrival, da ga ni, se posvetoval z voditelji ostalih političnih strank. Kot prvega je poklical k sebi Todorova, predsednika narodne stranke. Ko je le ta izjavil, da mora biti pripravljen na skrajnji izbor, da se odpove prestolu, je Ferdinand zakritjal: »Kaj. Vi se državite od mene zahtevati abdikacijo? Kdo pa ste Vi, in kdo je Vam dal pravico, da postope tako predzorne proti meni?« Kaj sem zagrešil proti Bolgarski? Da, nazadnje se boste s kraljevdom Borisom spoznam, da me uključenje odpeljete nekam v Rusijo!« Ko je Todorov priporabil, da je vsega za kralja njegova politika, je Koburšan ključno izjavil: »Priznavam, da je bila moja politika. Tudi sedaj trdim, da je to moja politika.« Vsi voditelji političnih strank so mu svetovali, da naj se odpove prestolu, same ministri dr. Radostov in Tončev sta ga skušala pregovoriti, naj ostane. Toda Ferdinand ne vnučil, da se ne more več držati na prestolu, zato je podpisal svojo abdikacijo na korist svojemu sinu Borisu in nato skrivaj pobegnil iz Sofije in Bolgarske.

= Hugo Stinnes kupuje madžarske liste. Znani madžarski listi »Az Ecte,

lo nalašč se izdano, da ugaja tuju: Slike avenije s koščatim drevojem, moderne konstrukcije, elegantne vile, bogate izložbe, da se človek kar ne more negledati.

To mednarodno mesto s 100.000 prebivalci je bilo pred vojno rendezvous stotisoč gostov. Nemci, Angleži, Rusov, Francozov itd. Zaradi današnjih razmer se je njih število skrilo in obseg predvsem Francoze in zavezniške narode, ker Nemci nočijo priti v zasedeno ozemlje. Mesto leži ob vzhodu Taurusa, par km od Rena in ima prav slikovito logo. V mestu samem je za zabavo izvrstno skrbljeno: razven opere ima celo vrsto kinov, koniskski dirlališča, tenišča itd. Kdor ljubi fox-trott, je imel na razpolago dancing, kjer je lahko občudoval elegantne parčke, ki so se zibali v vražjem ritmu jazz-band.

Wiesbaden je namečno svetovnoznameno kopališče; že Rimljani so poznali zdravilno moč njegovih vrelcev. In ker imajo lindje, ki se hodijo zdraviti v takih kopališča, ponavadi preveč deparja in terapeute se je odzvalo temu novih lindj drama.

Mesto Wiesbaden, imenovanovo »regen Nizza«, je videti, kajor da bi

Magyaroszág in »Pesti Naplo« so prešli v lastništvo nemškega velekapitalista Hugona Stinnesa.

= Nemška revolucija. Edvard Bernstein je napisal knjigo o nemški revoluciji. V prvem delu izvaja med drugim, da dvomi o nemškem demokratizmu. To pa zato, ker inozemstvo sodi današnjo reakcijo v Nemčiji kot izraz celokupnega nemškega naroda, kar pa ni res. Kdor poznas nemško delavstvo, mora priznati, da je današnja Nemčija vse nekaj drugega nego je bila hohenzollernska država. Nemški delavec je bil že v času Viljema II. demokrat in republikanec, čeprav se ni mogel kot tak politično udejstvovati. Pravijo, da je bil predsednik dinastije in proglašen za vladarja v njegovem kabinetu. Ta obisk spravljajo nekateri politični krogovi v zvezo z notranjo politično situacijo in s kabinetno krizo.

V beogradski politični javnosti se seveda zadnje dni z ozirom na krizo pojavljajo naivneverjetnejše kombinacije, katerih kontrola je sploh nemogoča. V javnost ste vrženi dve devizi:

— »vlada z demokratijo« in druga — »vlada brez demokratov.« Poslednja deviza pa je skoraj brez vsakega upanja na realizacijo. Radikalci načlonica »Tribuna« pa je celo pri razmišljaju o rešitvi politične krize prisila na originalno idejo, naj radikalci stojijo v »lojalno opozicijo.«

— MINISTER NOTRANJIH DEL V ZAGREBU.

— Zagreb, 24. novembra. (Izv.) Danes ob 6. zutrije je prišel semikaj z beogradskim brzovlakom minister notranjih del g. Svetozar Pribičević.

= Clemenceau je definitivno obravnaval s politiko! »Berliner Tageblatt« poroča iz Pariza, da piše Clemenceau knjigo, v kateri bo opisal vse izkušnje svojega dolgega življenja. Knjiga je pričel pisati komaj pred pol letom in misli, da je ne bo mogel končati prejek kakor v treh letih. V slučaju, da umre prejek, se ne sma ta knjiga nikdar pričeti, ampak se mora sezgati. Knjiga ne bo vsebovala nikakih političnih spominov. Clemenceau ni shranil iz dobe svojega političnega delovanja nobenega pisma, nobenega dokumenta in nobenega dnevnika. S političnim življenjem neče imeti več nobenega opravka ter je izjavil, da je dobrev volje. Videl sem hakor Karl V. svoj lastni pogreb. Njegovo zdravje je zelo slabo in še vedno misli na nova večja potovanja.

= Prisilno delo v Bolgarski. Iz Sofije poročajo, da je vlad izdala ukaz vsem okrožnim inženirjem, da morajo ustaviti natančne podatke o vseh onih, ki niso izpolnili svoje dolžnosti napram državi z desetdnevnim prisilnim delom.

= D' Annunzio predsednik prostovoljcev. Iz Milana poročajo, da je zvezda prostovoljcev izvili D' Annunzija z svojega predsednika.

* * *

Neodrešena domovina.

— Položaj državnih uradnikov v

Dnevné vesti.

V Ljubljani. 24. novembra 1921.

— »Slovenec« je užajan, ker smo se zavarovali proti njegovemu podtikaju, kar da bi prešli med avtonomiste in se celo pridružili klerikalcem, ker smo se zavzeli za to, da naj pri razdelitvi kraljevine v oblasti tvorijo vse slovenske zemlje eno samo oblast. Zato stresa danes svojo jezo kar v treh ne baš duhovitih noticah. No, njegova jezo ne bo nič zaledila, nai še tako opločila okrog sebe. Kakor doslej, tako se bomo tudi v bodoče borili z vso vztrajnostjo in doslednostjo proti temu, da bi se uresničili klerikalni avtonomistični načrti. Borili se bomo proti tem načrtom zato, ker hočemo močno in silno Jugoslavijo, ki bo jaka dovolj, da izvede v najbližji bodočnosti veliko nalogu končnega osvobожdenja vseh naših še v robstvu ostalih bratov na zapadu in severu! Zato smo z vsem prepričanjem proti malii Sloveniji, ki bi jo imeli v rokah naši klerikalci, ker bi bila samo žoga v pesteh naših nemških in italijskih sosedov, s čimer bi bila za vekov veka zapečeteno usoda naših koroških, primorskih in istriskih bratov. Danes in v bodoče forstrati avtonomijo slovenskih dežel po vzoru, kakor so si ga prizkrojili klerikalci, pomenita toliko, kakor za večne čase izročiti Koroško, Primorje in Istro našim sovražnikom.

— Občinska seja v Mariboru se sklicuje za 30. t. m. ob 18. uri z običajnim dnevnim redom.

— Naše himne. Pokrajinska uprava je odredila, da se morajo v šolske »Čitanke« spremeti vse tri naše himne: »Bože pravde«, »Lena naša domovina« in »Naprej«. Te himne se morajo ob državnih ali narodnih praznikih v Šolah tudi peti. Zakaj pa vse tri? Državna himna je edina »Bože pravde«, ter edino ta se naj pojde!

— Najlepše knjige slovenske, srbo-hrvatske, ruske, nemške, italijske, francoske in angleške izposola vsak delavnik od 5. do 7. zvečer Šentjakobska napredna knjižnica. Vožarski pot 2, koncem Florijanske ulice, električno postajališče. Vstop vsakomur prost. Kupujejo se knjige po najvišji ceni.

— Stoletna »pratika« in letošnja zima. Stoletna pratika napoveduje tole vreme: Suho vreme do srede decembra in mrlzi vetrovi, ob polni lunu nastop južnega vremena z dežjem, ki mu sledi sneg. Ta bo obležal.

— Napadi na načelnika ministrstva zdravja dr. Andrija Štamperia. Pokrajinski zdravstveni svet za Slovensko se je na zadnji seji bavil med drugim s časnikarskimi napadi na dr. Štamperia, načelnika v ministrstvu nar. zdravja, in na nekatere druge zdravničke tega ministrstva. O teh napadih so poročali tudi nekateri slovenski časopisi, ki so pa napade samo registrirali. Na napade same pride po potrebi odgovor od drug estrani. Dr. Štampar je agilen, iniciativen in požrtvovalen uradnik, ki skuša z energijo in vztrajnostjo dosledno uveljavljati v našem javnem zdravstvu moderna socijalnomedicalska načela. Zasluga dr. Štamperia in njegovih kolegov v ministrstvu za nar. zdravje je, da se je na polju naše sanitete ustvarilo marsikaj, s čimer se lahko ponašamo tudi pred internacionalno medicinsko javnostjo. Da se je moglo naše zdravstvo v neugodnih razmerah po prevratu ohraniti na prejšnji visini in da je celo v mnogih zadevah znatno napredovalo, je zasluga našega ministrstva za narodno zdravje, v katere je delo dr. Štamperia vsega uvaževanja in priznanja vredno. Dr. Štampar je vsled svojega poznavanja slovenskih sanitarnih razmer zlasti mnogo storil za prospěch naših zdravstvenih razmer in je v veliki meri prispomogel do tega, da se je v Sloveniji javno zdravstvo konsolidiralo in da je dana podlaga za uspešen napredok. V novejšem času je dr. Štampar sodeloval pri akciji za pridobitev azila v domovniških namenah.

— General Kleinschrodt. Danes popolne pokopljelo moža, ki je zaslužil, da zabeležimo o njem še nekaj spominov. Ko je izbruhnila vojna z Italijo, je tedanja strahopetna Schwarzova vlada zgubila glavo in sklenila, da zbeži v Gradec. Kranjski dežela z Ljubljano vred pa naj bi se evakuirala! Tedanji ljubljanski etapni poveljnik Kleinschrodt pa je Schwarzovi vladi ukaževal, da mora ostati na svojem mestu, češ, eventualno evakuacijo odredi sam, kadar bo res potrebno. Tako so bili ljubljanci rešeni nevarnosti, ki jim je pretela la zaradi Schwarzove boljševnosti. Kaj bi se bilo zgodilo, če bi bili naši kralji takrat res evakuirani! Koliko bi nas ležalo danes v skupnih grobovih v Wagni, Thalerhofu in drugod, kamor so metalni one, ki jih le pobirala griza in legar. In če bi se bili vrnili, koliko bi se našli svojega imeta po svojih stanovanjih? — Kleinschrodt si je dal takoliko do svojemu nastopu predložiti seznam »državljivih nevarnih« internirancev, ki jih je tukalo na Gradu takrat čez 300. Vse one, zoper katere niso bile podane točne ovdabre o konkretnih državljih sovražnih činih, je dal takoliko izpostavljeni in če so bili zdravi, poslati domov. Od volno nadzorstvenega urada je pokačnik dobil seznam naših politično in družbeno znanješih mož in žens v ukazom, da jih je čimprejje internirati. Kleinschrodt pa je ukaz zaklenil v svojo miznico ter nizkrenil ničesar. Vse pogone z Dunala je zavračal, češ, da prevzema za vse, kar storil ali česar ne stor, popolno odgovornost. Tako ni imela niti ena denunciranih oseb nepriljubljenih, a večina niti danes ne ve, da je takrat nad njo viseč Damoklejev meč. Ko je Trbovščka premogokopska družba mestni občini nasnanila, da ne more Ljublj-

ljani več dobavljati 22 do 24 vagonov premoga na teden, nego mnogo manj ali pa tudi nič, je Kleinschrodt pozval ravnatelja Trbovščke družbe ter mu zagrozil, da pozove vse uradništvo med vojake ter da premogovnike militarizira, ako se ne bo pogodba strogo izvrševala. — Mestna aprovizacija ni imela vozov za blago na kolodvoru, toda komandant trena je izdal strogo prepoved uporabljati voljske vozove za nevojaške namene. Kleinschrodt je na županovo prošnjo revkiral potrebo stevilne vozov »za namene etapnega poveljstva« ter jih je stavil mestni aprovizaciil na razpolago. — Vojaki so si gradili v Škofje Loka in je petek, dne 18. t. m. umrla mlada ga. Amalija Scheinpor. Saksida, učiteljeva soprona. Pocočna je bila vrla Slovenka in pridna gospodinja. Nje pogreb, v nedeljo, dne 20. t. m. je pričal, kako prijubljena je bila pokojnika in kako šploštanjan njen sopron, vrlji učitelj Stefan Schein. Bližnjih učiteljev so ji zapeli dve nagrobni. Lahka li je zemlja!

— Sprejem v službo državnih železnic. Ravnateljstvo državnih železnic in Subotici sprejme nekaj uradniških pripravnikov. Prosilci naj se na informacije obračajo do g. žel. uradnika Janka Janečića v Somboru. Žel. postavja. Za odgovor naj pošlejo znamke. — Zvezna Škofja Loka - Železnička. Avtomobilna prometna družba v Ljubljani naznana, da otvor v detretku dne 24. novembra redni poštni avto-promet na proggi Škofja Loka - Železnička s sledečim voznim rečem: Škofja Loka kolodvor; odhod ob 12. in 7. zvečer; prihod ob 6. zjutraj in 6. zvečer. Železnički: odhod ob 5. zjutraj in 5. počitnine; prihod ob 1.30 popoldne in ob 8. zvečer. Natančnejši vozni red se bo še objavljal.

— Zonet tatvina v vlaku. Na kolodvoru v Zidanem mostu je bila okradena Ljubljankinja Ema Perovič. Neznan žemni tatil je odnesel denarjico z 8000 K gotovine in drugimi dokumenti.

— Psi z deželo so se zopet pojavili v mestu. Žival je vsa sestrada na in ker je brezbrinljiv gospodar na kmetiji ne dajo zadostne hrane, uhaia žival v mesto, kjer použije, kar dobi. Magistrat naj poskrbi, da mestni končki take nese polovi in pokonča, predno se pojavi zopet kakšen stekel eksemplar!

— Zamenjava učiteljev Iz Slovije in v Prekmurje. Iz Slovenije je odšlo v Prekmurje 20 učiteljev, odi. učiteljev, v zamenjavo pa se je enako število iz Prekmurja nastavilo v Sloveniji.

— Obmejni straže proti Italiji. Avstriji in proti Madžarski, ki so jih tvozili Vrangleri vojaki, bodo, kakor čujemo, zamenjali z domaćim moštvo, odi. oružništvo, v kolikor se to že ni izvršilo.

— Podaljšanje Miklošičeve ceste na Cesto na Južno železnično ovirajo, kakor čujemo, prefirane zahteve uprave južne železnice, ki jih stavi za odstop (odkup) pasu ob jarku, ki leži ob drevoredu.

— Smrtna kosa. Gostilničar J. Holznecht, v Mariboru. Vetrinjska ulica znan po svojih močnih vinih, je umrl v 79. letu starosti.

— Služba in južna železница.

Ker se obrača delavsko osobje s prošnjami za sprejem v službo direktno na obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani, opozarjam le-te vnovič, da delavcev ne sprejema ravnateljstvo, ampak posamino službena mesta t. j. postopek, kurilnice, delavnice, materialno skladishe v Mariboru in progonne sekcijs. Obratno ravnateljstvo na take proužne v bodoče ič bo odgovarjalo.

— Razpuščena nemška društva. Ker ne ustrezajo več pogoju svojega pravnega obstanka, so razpuščena nastopna nemška društva: »Österreichischer Reichsverein für Bienenzucht«, podružnica v Hočah; »Deutscher Lehrerverein des Schulbezirk« Umgebung Marburg; »Landwirtschaftlicher Verein für Rohtwein und Umgebung«; »Friedenpflege pri Sv. Lenartu v Slov. Bistrici; »Schützengesellschaft« v Slov. Bistrici; »Deutscher Männergesangverein pri Sv. Lenartu; »Reichsbund deutscher Eisenbahner«, podružnica na Pragerskem; »Deutscher Verein für Marburg und Umgebung«; Marburger Schützenvereine.

— Prodaja poštnih vrednotnic. Počenši s 25. novembrom t. l. bodo prejemali prodajalci, ki imajo pravico do prodaje poštnih vrednotnic, vse vrednotnice zopet pri poštni blagajni na glavnem poštnem uradu Ljubljana 1 in ne več v poslopiju filharmoničnega društva na Kongresnem trgu.

— Iščelo poslopje za mariborsko oblast Komisija, ki naj istakne poslopje za mariborsko oblast, nadaljuje svoje delo, ker išče pridno dolje po ugodenih prostorih. V torek si je ogledala tudi veliko hišo nemške vinske tvrdke Pugel & Rosmann na Trgu Svobode ozir. ob vogalu Aleksandrove ceste. Tudi grad se bo že natančneje pregledal.

— Prijet je berač. Policija je privela famoznega berača, ki je vozil v Ljubljani mikro, običen v dostojnega kmetiča, a se je potem v mestu preoblačil v berača. Je to Jože Rozman z

Ježice. Izročili so ga sodišču, ker je pač delal nepošteno konkurenco. — Odvetniška vest. Dr. Boštjan Schaubach v Borovljah je premostil svojo odvetniško pisarno v Slovensko Bistrico.

— Smrtna kosa. V Bukovščici nad Škofjo Loko je v petek, dne 18. t. m. umrla mlada ga. Amalija Scheinpor. Saksida, učiteljeva soprona. Pocočna je bila vrla Slovenka in pridna gospodinja. Nje pogreb, v nedeljo, dne 20. t. m. je pričal, kako prijubljena je bila pokojnika in kako šploštanjan njen sopron, vrlji učitelj Stefan Schein. Bližnjih učiteljev so ji zapeli dve nagrobni. Lahka li je zemlja!

— Sprejem v službo državnih železnic. Ravnateljstvo državnih železnic in Subotici sprejme nekaj uradniških pripravnikov. Prosilci naj se na informacije obračajo do g. žel. uradnika Janka Janečića v Somboru. Žel. postavja. Za odgovor naj pošlejo znamke. — Železnička. A. Škofja Loka - Železnička. Avtomobilna prometna družba v Ljubljani naznana, da otvor v detretku dne 24. novembra redni poštni avto-promet na proggi Škofja Loka - Železnička s sledečim voznim rečem: Škofja Loka kolodvor; odhod ob 12. in 7. zvečer; prihod ob 6. zjutraj in 6. zvečer. Železnički: odhod ob 5. zjutraj in 5. počitnine; prihod ob 1.30 popoldne in ob 8. zvečer. Natančnejši vozni red se bo še objavljal.

— Zonet tatvina v vlaku. Na kolodvoru v Zidanem mostu je bila okradena Ljubljankinja Ema Perovič. Neznan žemni tatil je odnesel denarjico z 8000 K gotovine in drugimi dokumenti.

— Psi z deželo so se zopet pojavili v mestu. Žival je vsa sestrada na in ker je brezbrinljiv gospodar na kmetiji ne dajo zadostne hrane, uhaia žival v mesto, kjer použije, kar dobi. Magistrat naj poskrbi, da mestni končki take nese polovi in pokonča, predno se pojavi zopet kakšen stekel eksemplar!

— Zamenjava učiteljev Iz Slovije in v Prekmurje. Iz Slovenije je odšlo v Prekmurje 20 učiteljev, odi. učiteljev, v zamenjavo pa se je enako število iz Prekmurja nastavilo v Sloveniji.

— Obmejni straže proti Italiji. Avstriji in proti Madžarski, ki so jih tvozili Vrangleri vojaki, bodo, kakor čujemo, zamenjali z domaćim moštvo, odi. oružništvo, v kolikor se to že ni izvršilo.

— Smrtna kosa. Gostilničar J. Holznecht, v Mariboru. Vetrinjska ulica znan po svojih močnih vinih, je umrl v 79. letu starosti.

— Služba in južna železница.

Ker se obrača delavsko osobje s prošnjami za sprejem v službo direktno na obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani, opozarjam le-te vnovič, da delavcev ne sprejema ravnateljstvo, ampak posamino službena mesta t. j. postopek, kurilnice, delavnice, materialno skladishe v Mariboru in progonne sekcijs. Obratno ravnateljstvo na take proužne v bodoče ič bo odgovarjalo.

— Dva tička sta se danes vješla.

Danes ob 8. uri 15 minut zjutraj je stobil nadzornik g. Kronf v podstrešno skladishe vojaške Intendance v Šentperški vojašnici, kjer so shranene še številne oblike bivših vojakov, nonajveč pogrešanih, odnosno padlih. Na prvi pogled je zapazil veliki nerед, na tleh pa dva zmrla tička, odeta v razne oblike. Bila sta dva v vložniškem poslu izvezhana mladeniča, brez posebne, brez stalnega bivališča in že večkrat predkazovanata: visoki Tone Začic v vltvi Milan Babič. Pred dnevi sta zapustila toplo gnezdo letnišnice, kjer sta prestala večmesečno kazeni zaradi tatvine. Snoči sta se domenila, da vložniški vgori imenovano skladishe. Vrata sta se od strani na strehu in skozi podstrešno okno zlezla v skladishe. Po noči sta si napravila v skladishe ležišče in tako trdno zaspala, da so ju današnji zalotili, ko je bil že visok bell dan. Na policiji vprašana: »Zakaj sta kradla?« sta odgovorila: »Hm! Nisva imela za - ham - ham! Izročena sta so določili poskušeneva vložna.

— Tip držnega vložnika. Jakob Vojska je tipični produkt vojne nisožne. Vojska ga je vzgojila in pripravila za držnega vložnika. Jakob Vojska je ozemljen. Že lansko leto v decembrije je moral dajati porotnikom odgovor zaračna držnega vložna, a je bil oproščen, ker je zbijal pri porotnikih sotutne in ker so ga njegova junastva v vojni nekoliko izrezala. Za božično praznično lansko leto je hotel »dobro življenje«. Vlomil je v stanovanje odsočnega želviškega rezidenta g. Frana Papsta v Kolodvorskem ulici in pokračel za 12.000 K razne oblike. Srečno je pobegnil. V Postojni je ukradel Janezu Graševima za 1233 lit raznih predmetov. Na Krašu so mu postala tla prevroča. Odšel je v Zagreb. Stopil je pri M. Mihelčiču službo kot kočičja. Že po dveh dneh je vložniški vgori zrezala. Pariz 22.-, 22.40, London 12.30., 12.58., Berlin 11.20. 11.44., Dunaj 5.10. 5.15. Praga 330.-, 332.-, Italija 12.70. 12.79., New York 317.-, Budapešta 34.-, 34.50. Valute: dolar 310.-, 313.-, lire 12.60. 12.70., napoleondori 1000.-, marke 120.-, 130.-, carski rubli 25.-, 28.-, lej 202.-

— Zagreb, 24. novembra. (Izv.) Predzora. Devize: Curih 57.-, 58.-, Pariz 21.-, 21.75. London 12.15.-, 12.35.-, Berlin 110.-, 113.-, Dunaj 4.90. 5.-, Italija 12.65. Valute: dolar 303.-, 308.-

— Beograd, 24. novembra. (Izv.) Valute: dobiti 77.00 marke 34.-, lej 51.5.-, Devize: Curih 310.-, Pariz 520.-, Zeneva 1500.-, Praga 82.-, Dunaj 1.60, Berlin 28.50, Milan 315.-, Budimpešta 8.70.

— Curih, 23. nov. Zagreb 1.80. Dunaj 0.169. Praga 5.55. Milan 21.79. — Trst, 23. nov. London 97.25. Zagreb 7.90, Berlin 8.75, Pariz 172.75, Curih 458.-, New York 2.20.</

Gospodarske vesti.

Ekspose finančnega ministra o plačanju davk.

DAVEK NA POSLOVNI PROMET.

— Beograd, 23. nov. (Izv.) Zakonodajni odbor je začetkom včerajšnjeg plenarnih seje, ki se je pričelo ob 16. glasoval o predlogu, da se uredba o davku na poslovni promet izroči finančni sekciji v ponovno razpravo. Predlog je bil s 15 proti 6 glasovom sprejet in uredba se vrne sekciji, da izdela spremembe glede nagrad za davčne uradnike. Proti predlogu so glasovali zemljoredniki in jugoslovenski klub.

Da odgovori na nekatere kritike o plačevanju davkov v posameznih pokrajinalih, zlasti na trditve referenta finančnega ministrstva, da se v Srbiji in Crni gori ni plačeval davek na vojne dobičke, je finančni minister dr. Kumanudi porabil priliko, da je podal obširnejši eksponent o plačevanju davkov v neši državi. Trditve referenta, pravi minister, ni točna, pomota tiči v tem, ker se je davek na vojne dobičke plačeval skupaj z drugimi davki. Davec na vojne dobičke se sedaj ukine in izterjali so bodo samo še zaostanki.

STATISTIKA O VPLAČANIH DAVKIH.

Finančni minister je nato predložil statistični pregled o vplačanih davkih od 1. januarja 1919 do 10. oktobra 1921. Statistika je sestavljena na principu paralele v pogledu predpis in faktičnega vplačila davkov.

a) Neposredni davki.

I. Na neposrednih davkih je bilo posmanni pokrajini predpisanih davka in sicer:

1.) Srbiji in Črni gori 149.137.610 D.
2.) Sloveniji 145.909.750 D.
3.) Bosni in Hercegovini 134.025.000 dinarjev.

4.) Hrvatski, Slavoniji 167.320.000 dinarjev.
5.) Dalmaciji 9.645.820 dinarjev.
6.) Vojvodini (tu ni podanih tiskih podatkov).

II. V tem času pa je bilo neposrednega davka vplačeno:

1.) Srbija 155.113.000 dinarjev davkov, kar znaša 104% od predpisane svote. Podatki pa so zbrani samo iz 73 finančnih upravnih okrožij, iz 16 okrožij se niso znani rezultati.

2.) Slovenija je vplačala 97.407.650 dinarjev, približno 66% predpisane svote.

3.) Bosna, Hercegovina 89.588.560 dinarjev, torej 66%.

4.) Hrvatska i. Slavonija 136.879.500 dinarjev, to je 82%.

5.) Dalmacija 9.652.500 dinarjev, to je 100% predpisane davka.

6.) Vojvodina je vplačala 143.543.790 dinarjev.

b) Davek na zemljišča.

Leta 1919. je Srbija plačala 6.488.178 dinarjev davka na zemljišča, ostale pokrajine pa 1.632.128 dinarjev.

V letih 1920 in 1921 je plačala Srbija 103.187.160 zemljiškega davka.

Celokupno je bilo na neposrednih in zemljiškem davku v času od 1. januarja do 10. oktobra vplačanih 723.532.466 dinarjev.

ZAKON O TAKSAH IN -TROŠKINJAH.

— Beograd, 24. nov. (Izvirno.) Zakonodajni odbor je včeraj razpravljali tudi o zakonu glede takš in trošarine. Zemljoradnik Lazić in klerikalni poslanec Dulibić sta se izjavila proti načrtu zakona. Poslanec Derofenik (SKS) je kritiziral določila glede prenosne pristojbine dediščine, kakor tudi druga določila, ki zadevajo kupne pogodbe. Poslanec dr. Gregor Žerjav je nagašal, da težko glasuje za to zakonsko naredbo, ki ne pomenja popolnega izenačenja pristojbin v vsej državi, ker nasprotuje temelj ideji ustave, ker se trošarina na vino in žganje pobira samo v enem delu države. Dr. Žerjav je predlagal, da se veljavnost tega zakona ukine z 31. decembrom 1922. oz. se raztegne v večjemu še za eno leto, dokler se ne izvede pravčen in sistematičen zakon. Predlog dr. Žerjava je bil z večino glasov sprejet.

— g) Obratno ravnateljstvo južne železnice razpisuje dobavo 200 vagonov bukovih drv. Reflektanti naj poslijo tozadne oferte na obratno ravnateljstvo južne železnice, oddelek III, 4. v Ljubljani.

— Živinski sejem v Mariboru. Zadnji živinski sejem 22. t. m. je bil prav dobro obiskan. Pragnalo se je: 9 bikov, 223 volov, 403 krave, 9 telet, 9 konj, skupaj 656 komadov. Cene: debeli voli kg žive teže 14—19—22 K. poldebeli voli kg žive teže 12—19 K. plemenski voli kg žive teže 9—11 K. biki kg klante kg žive teže 10—12 K. klavne krave kg žive teže 12—15 K. plemenske krave kg žive teže 8—12 K. molzne krave kg žive teže 10—16 K. brele krave kg žive teže 10—16 K. klobasarice kg žive teže 7—8 K. mlada živina kg žive teže 10—14 K. teleta kg žive teže 12—14 K.

— Jugoslovanska Union banka, preje Mariborska Ekonomska banka, je otvorila podružnico v Kranju, ki je pričela dne 21. t. m. s poslovanjem.

— g) Nabava inventarja. Obratno ravnateljstvo Južne železnice Ljubljana bo oddalo v izdelavo naslednje predmete: miz 179 komadov, omar 152, polle 5, stolov 190, foteljev 17, zrcal 34, 3. decembra t. l., ob 11 uri dopoldne v intendanturi IV. armijske oblasti v Za-

36 in risalnih miz 17 komadov. Natančno pojasnila glede izdelave doba reflektanti pri odd. III/4 gorejega ravnateljstva. Delo mora biti izvršeno najkasneje do 15. januarja 1922.

— g) Dražbeni prodaja kompostiranega tobačnega prahu. Dne 2. decembra 1921 ob 9. se vrši v Tobačni tovarni v Ljubljani dražbeni prodaja ca. 4000 kg kompostiranega tobačnega prahu. Interesentie dobe dražbenje po goje v ekonomiji tobačne tovarne.

— g) Dobava rjih in volnenih odedej. Ravnateljstvo državnih železnic v Šubički razpisuje dobavo rjih in volnenih odedej. Ponudbe je vložiti do 10. decembra t. l. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g) K priseljevanju Jugoslovenov v Ameriko dodajamo glede na predvčerajšnjem priobčeno poročilo še tole: Za fiskalno leto 1921/22 t. j. od 1. julija 1921 do 30. junija 1922 so Jugosloveni izčrpali že 4 mesečne kvote. Ker znaša vsaka mesečna kvota petino cele letne kvote (6405), pomenja to, da so Jugosloveni izčrpali že štiri petine celoletne kvote. Ako priseljevanje iz Jugoslavije ostane v tem razmerju, bo vsa letna kvota izčrpana že pred koncem novembra t. l. in odtedaj do konca junija 1922 bo vsako priseljevanje iz Jugoslavije ustavljen.

— g) Monopolska taksa na vžigalice. Z odločbo upravnega odbora samostojne monopolske uprave M. br. 15.035 in z odobritvijo gospodarskega ministra za finance, br. 6589, se je monopolska taksa na vžigalice izpremenila ter se bo odsej poobrala tako-le: 1.) na velike švedske vžigalice v škatlicah iz okroglo 60 klinčkov; 2.) na male švedske vžigalice v škatlicah iz okroglo 50 klinčkov po 0,10 din. od škatlice, samo da v eni škatlici ne sme biti več nego 65 klinčkov; 3.) na parafinske vžigalice v škatlicah iz mehkega papirja iz okroglo 100 klinčkov po 0,15 din. od škatlice, samo da v eni škatlici ne sme biti več nego 110 klinčkov; 4.) na žveplene vžigalice v škatlicah iz mehkega papirja iz okroglo 100 klinčkov po 0,15 din. od škatlice, samo da v eni škatlici ne sme biti več nego 130 klinčkov. Tvornice morajo vsak izpremembo v vsebinski škatlici in zamotov prijaviti monopolski upravi, preden spravijo izpremenjeni tip v promet, tako da je mogoče odrediti monopolsko takso tudi za izpremenjeno, edinosno novo vrsto vžigalic. Vžigalnice etikete, ki jih bo odsej istotako odobravala uprava državnih monopoli, bodo morale imeti državno oznako, napis v cirilici in latinici in ime dotedne tvornice.

— g) Dobava moke ali pšenice. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani bo oddalo v izdelavo naslednje predmete: miz 179 komadov, omar 152, polle 5, stolov 190, foteljev 17, zrcal 34, umivalnikov 70, zabojev za premog 55, občalnikov 56, klopij 7, stenskih ur-

grebu (Jezuitski trg št. 4, soba št. 128) oferitalna licitacija glede dobave 1.200.000 kg pšenične moke ali 1.500.000 kg pšenice za garnizijo Zagreb 650.000 kg pšenične moke ali 812.500 kg pšenice za garnizijo Osijek. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g) Dobava mesa za garnizije. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani načnica trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 5. decembra t. l., ob 11 uri dopoldne v intendanturi IV. armijske oblasti v Zagreb (Jezuitski trg št. 4, soba št. 128) oferitalna licitacija glede dobave mesa za garnizije Ljubljana, Zagreb in Osijek za čas od 1. januarja do 30. junija 1921. Dnevna potreba znaša v Ljubljani in Osijeku 1200 kg, v Zagreb 1500 kg. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Ljubljanska poroča.

— § 123 kaz. zak. (Moralna slika iz kamniškega okraja.) O stanju morale v počnem kamniškem okraju kjer delujejo vneti vojščaki bojujoče se cerkve, nam počajajo sedanje porote razprave težko sliko. Bratomor ... zatem § 125. kaz. zak. in kmalu sledi oče — morile lastne hčere... Ob 4. popoldne dne 22. t. m. je stopil potuhnjene obrazca, oči v tla 22 letni, črnolasi posestnik sin Janez Plahutnik, doma na Godič pri Kamniku, v poroton dvoranu, da daje odgovor o storjenem nemoralnem hudočelstvu. Po prečitani otožnici, ki potpisuje v kazenskopravni in sodnozvezni terminologiji Plahutnik zločin, ki je bil izvršen na mladi delavčevi ženi Ivanji S., je predsednik porotnega sodišča vprašal otožnec: »Ali se čutite kriviga?« Otožnec potuhnjeno: »Se ne čutim...« Vem samo to, da sem bil res tako pijan, da ne vem, kaj se je zgordil.« Napel je bil v Kamniku na semanji dan, dne 24. avgusta t. l. Proti večeru blia le temu in deževno vreme, se je vrchal proti domu. Okoli polu osmih zvečer je šla delavčeva žena Ivana S. iz Mekinj v Godič po mleku. Domov grede jo je dobil ne dačel od hiše Marije Ordišar plijani Plahutnik.

Glavna priča Ivana S. je opisala dogodek v preprostih besedah...

Obdobjenec konfrontiran s pričo je zoper potuhnjeno in hinavsko zatrjeval: »Jaz nič ne vem! Se nič ne spominjam! Prosim skesan, oprostite mi. V resnici sem bil takoj pijan da nič ne vem!«

Priča Fran Krt je opisal moment, ko se ima po cesti približal. Preje je siljal neko ihčenje. Priča: »Ko sem prišel bližu, je neki moški vstal in sel čisto počasi čez travnike in gozd. Bilo je temu. Žena je bila vsa mokra in izmučena.« — Priča Marija

Meblovano sobo

s posebnim vhod m. v sredini mesta, isče mlad akad. izobražen, soliden bančnik s 1. dec. Ponudbe pod »Zima 8436« na upravo lista.

Gradigar je izpovedala, da se je obtoženec nekaj minut poprej pogovarjal z njo pred njeni hišo. O pjanosti pravi: »Noge so se mu zapletači in Ježik se mu je »valil.« Ko je šla neka žena mimo, je strelil za njo.

Na podlagi porotniškega krvidoreka je porotno sodišče odsodilo Janeza Plahutnika na 14 mesecov težke ječo zaradi hudočelstva po § 125. kaz. zak.

— Goljuf, ki zna »zaklade« kopati. Na vedovnico cesto k Lipovževim je prišel stanovat pretkan, mlad verižnik Josip Tance, ki je po prevratu začel trgovino v Nabrežini in je pozneje kupil v Trstu neko slavičarno za 40.000 lir. nič plačal, a jo dalje prodal za 45.000 lir. Tance je vodil porotnikom opisal svojo kariero v lahini besedah; zatrjeval je, da je postal žrtve fašistov. No, prišel je v Ljubljano in hotel realizirati pri trgovcu Ivanu řek banko v Rimu (banca di Roma) za 29.000 lir. G. Ivanus je bil previden in je dognal, da je řek zastaran, oziroma tudi ponaren. Tanc je poprej ponujal tudi trgovcu Kravanji v Cerknici, a mu ga je tudi odklenil. Lipovž mu ni hotel dati. Poskusil je tudi z italijanskim Čekom in svedčeno Lipovž zatrjeval: »Lira gre više! Kljub temu, da je kot verižnik imenito Živelj, je Tancev v Ljubljani slab predkar goljufija se ni absolutno nikdar obnesla. Nazadnje je moral Tance celo pesek sezati. — Porotno sodišče je Tanca zaradi poskusa goljufija odsodilo na dve leti težke ječje.

Poizvedbe.

— Izgubila sem v sredo ob 5. popoldne okrog 340 K od magistrata do bolničnika. Prosim poštnega najditelja, da mi jih vrne. Franciška Javornik, Cegarjeva ulica 8/II.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Ivan Podrajč.

Pred ogledalom more vsakdan dan opažati kako se lepša in mlajše izgleda, ako se uporablja lekarnarja Fellerova že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerova »Elsa« pomada za lepoto, Fellerova »Elsa« Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj z poštino 52 kron) Fellerova »Elsa« lilijino mlečno mlijeko, najboljše »milko lepote« 4 kos poštne prosto 98 kron, Eugen Feller, Stubica donja Elsatrg št. 238, Hrvatsko

Izurjena šivilja

za dame in otroke, gre na dom. Ponudbe pod »Šivilja 30—8409« na upravo Slov. Naroda.

8436

Registrirna blagajna

na prodaj. Valentin Perko, trevec, Begunec, Begunec pri Lesčah.

8413

Spalne oprave

po cenilna prodaj. Prvovrstno dela. Fran Kovač, mizar, Zgoša, p. Begunec.

8410

Sprejme se učenec

trgovski sotrudnik

boljši moč, v trgovino z mešanim blagom v manjšem mestu na Štajerskem. Istotam se sprejme tudi blagajnica, zmožna knjigovodstva. Naslov se izve pri upravi Slov. Naroda. 8416

8416

Proda se

enonadstropna hi

Išče se stalen stavbni inženir

za večje stavbno podjetje v Mariboru. Reflektira se na dobro moč z večletno prakso. Betonski špecialist ima prednost. Nastop s 1. jan. 1922. Ponudbe z navedenimi zahtevami pod "Maribor 23/8439" na uprav. Slovenskega Naroda.

Večje industrijsko podjetje v prijaznem kraju na deželi unarske stroke

Išče dva samostojna knjigovodja

ter obenem korespondenta, zmožna slovenščine, nemščine, po možnosti tudi srbohrvaščine. Za stanovanje je preskrbljeno. Reflektira se samo na resne in dobre moči. Plača po dogovoru mesto ita no. Spojimo se tudi za to delo event. samostojne ženske moči. Ponubu s sliko, prvi si sploščeval in referenci naj se pošljo pod št. 200-8359 na upravo Slov. Nar.

8359

Zimskih moških kaputa, ustreza modernih
u više boja br. 44, 46, 48, 50 i 52

1 komad dinara: 300.

Na više znatno jeftinije šaljem poštom sa poštarnom po dinara:
310 komad. Kolonijalna radnja

Djordja Gavrilovića,

Beograd, Kralja Petra 62. Telefon 143.

Naznanilo.

Naznanjam sl. občinstvu, da otvorim v soboto 26. t. m.

Vinsko trgovino v Mariboru

Vojška ul. 4. (blizu starega drž. mosta) na debelo in drobno. Prodajal bom pristna dalmatinska (pollo iz Visa) in Štajerska vina po ugodno nizkih cenah. Priporočam se za čim številnejši obisk, kakor tudi za številna naročila.

Gostilničarji ne zamudite ugodne prilike!

Josip Povodnik, Maribor.

Jugoslovanska "UNION BANKA"

podružnica Kranj

naznanja,

da je pričela poslovati dne

21. t. m.

ter sprejema vsa v bančno stroko spadajoča dela.

Kakršen gospod, tak sluga.

Velezanimiva burka iz vojaškega življenja. Vprizarja se z velikim uspehom na številnih odrih.

Cena K 9.

Dobi se v Narodni knjigarni v Ljubljani, Prešernova ul. 11. 7.

Zahvala.

Vsem, ki so našega preljubega nepozabnega sina in brata, gospoda

Antona Berganta

strojovedijo Južne železnice

spremili na njegovi zadnji poti boli izrečena naša najtopljejša srčna zahvala. Posebej se zahvaljujemo Obratnemu ravnateljstvu juž. železnice ki je dovolio da so ga njegovi kolegi zamogli spremiti v tako mnogobrojnom številu, ter gg. stroj evodjem za poklonjeni venec. Častiti duhovščini ter gg. zdravim kom. Č. za usmiljenjam in stržnikom na krtung, odd. dezelne bojnici za pomoč v tolazbu v dnevnih njegovega trpljenja.

Vsem še enkrat iz naših potnih src najiskrenejša zahvala.

Zgorja Ščaka, dne 23. novembra 1921.

Rodbina Bergant.

Zadruga za klavno živino

bo prodala vse svoj

inventar.

t. j. veliko blagajno, miza, stole in dr. na javni razprodaji v torču dne 29. t. m. Prodaja bo ob 4. urji popolno na Mostnem trgu 2. v pritličju na levo. 8438

Smrekovo lubje

v vsaki močini kupuje

tovarna kož

Oskar Fröhlich

Karlovac.

Konjske odeje

in fine volnene odeje v največji izbiro po tovarniških cenah pri

M. Bauer, Zagreb

Ilota 39.

Tekstilno blago na debelo. Odeje za zorce pošiljam brzovozno na ogled. 6616

Same za preprodajale.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica štev. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, pisenski, ovitni inbarvani papir,

Rusete s pisenskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikosti h. štane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali poluanje.

Dobjemalne knjizice po različnih cenah.

Zaloge šolskih zvezkov.

Zavitek za vrade v vseh velikosti.

Velika izber

vseh plesarskih potrebita, svitankov, peres, peromilov, redik, komedikov, tabake, črnala itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, umetniške in narodne l. t. d.

Albumi za slike in kopisnice.

Pozijske knjige.

Proda se

črešnjeva opeva, politirana, s poljo, hrastove modne oprave z modroč, kompletne, otomanske ter kuhinjske oprave po zelo nizki cenai pri Ivan Andriću, Gospodarska cesta 13, Kolziel, pritličje 38. vrata. 8339

Sprejmeta se 2 izkušena nespojena

gaterista.

Ponudbe na Fr. Dolenc, lesna in-

dustrija, Škofja Loka. 8294

Kontoristinja

večjo slovenskega in nemškega jezika. Spreme takoj tvojka Schneider & Verovček, trgovina z želz-

ino v Ljubljani, Dunajska

cesta 16. 828

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor usako-
:: vrstne druge tiskovine ::

Izvršuje točno

,,Narodna tiskarna".

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Tvorničko skladište koža
P. Bernstein i sinovi

Telefon 2-01 : ZAGREB : Telefon 2-01
nastavlja opet svoj posao

i nalazi se u dvorištu u vlastitoj kući

Gunduličeva ulica broj 4. : Ulaz takodjer
Ilica broj 29.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov

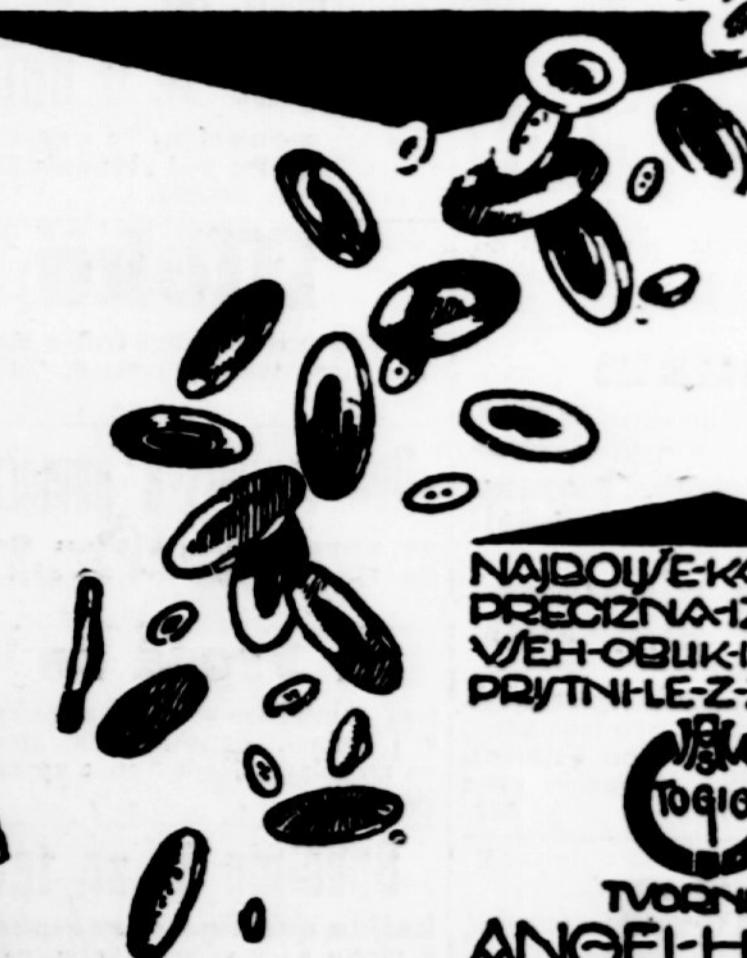
velenjski, Šentjanški in trboveljski premog vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo vporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za litarne in domačo vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunska ulica 19.

TOGG-GUMDI

NAJDOVJE-KAKOVOSTI
PRECIZNA-IZDELAVA
V-EH-OBUK-IN-BARVY-
PRI-TNIHLE-Z-ZNAMKO-

TVOŘICA
ANGEL-HRIBAR
SLOVENIJA-GRADEC

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večji mi krajji v tu- in inozemstvu.